Силабус навчальної дисципліни

Ергономіка

підготовки **бакалавра**

(назва освітнього ступеня)

спеціальності **263 «Цивільна безпека»**

(назва спеціальності)

освітньо-професійної програми **«Цивільна безпека»**

(назва освітньої програми)

Статус дисципліни	Обов'язкова
Мова навчання	Українська
Факультет	Цивільної інженерії та екології
Кафедра	Охорони праці, цивільної та екологічної безпеки
Контакти кафедри	УДУНТ ННІ ПДАБА, каб. 211 (вул. Паторжинського 11-а) Email: life.safety@pgasa.dp.ua
Викладач-розробник	Шаломов В.А. к.т.н., доц., Махінько А.О., ас.
Контакт викладача	shalomov.volodymyr@pdaba.edu.ua a.o.makhinko@ust.edu.ua
Розклад занять	https://pgasa.dp.ua/timetable/WSIGMA/CT/K3/ROZKLAD.HTML
Консультації	https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2026/03/GRAFIK-KONSULTATSIJ-kaf.-OPTSEB_IIsemestr_.pdf

Анотація навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Ергономіка» спрямована на вивчення закономірностей взаємодії людини або групи людей із предметами, технічними засобами, обладнанням та середовищем життєдіяльності. Основна увага приділяється системному врахуванню анатомо-фізіологічних, психофізіологічних, психологічних і соціальних особливостей людини під час організації трудової діяльності та формування предметно-просторового середовища.

У межах дисципліни розглядаються принципи ергономічного проєктування та оцінювання робочих місць, виробничого обладнання, інструментів і технологічних процесів з урахуванням можливостей та обмежень людини. Вивчаються ергономічні вимоги до організації робочого простору, робочої пози, параметрів робочих зон, інформаційного забезпечення та взаємодії людини з технічними системами. Особлива увага приділяється впливу фізичних, психофізіологічних і психологічних чинників на працездатність, продуктивність, втомлюваність та безпеку працівників.

Важливим складником дисципліни є формування вмінь щодо виявлення й оцінювання ергономічних ризиків, удосконалення умов праці та адаптації виробничого середовища до потреб людини. Розглядаються підходи до оптимізації трудових процесів, раціонального розподілу функцій між людиною і технічними засобами, забезпечення комфортних умов праці та профілактики професійно зумовлених порушень здоров'я.

Отримані знання та практичні навички є основою для розроблення й упровадження ергономічних заходів у системі управління охороною праці, спрямованих на підвищення ефективності трудової діяльності, збереження здоров'я працівників, зниження рівня виробничого травматизму та створення безпечного, комфортного й адаптованого до потреб людини виробничого середовища.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр
			V
Всього годин за навчальним планом, з них:	150	5	150
Аудиторні заняття, у т.ч:	72		72
лекції	32		32
лабораторні роботи	8		8
практичні заняття	32		32
Самостійна робота, у т.ч:	78		78
підготовка до аудиторних занять	18		18
підготовка до контрольних заходів	17		17
виконання курсової роботи	15		15
виконання індивідуальних завдань	-		-
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	28		28
підготовка до екзамену	-		-
Форма підсумкового контролю			залік

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення дисципліни – формування у здобувачів системи знань і практичних умінь у сфері ергономіки для аналізу та оцінювання взаємодії людини з технічними засобами і виробничим середовищем, ергономічного проєктування та організації робочих місць, оптимізації трудової діяльності й забезпечення безпечних, комфортних та ефективних умов праці з урахуванням сучасних досягнень науки і техніки.

Завдання вивчення дисципліни полягають у:

- засвоєнні основних понять, принципів і методів ергономіки та розумінні її міждисциплінарного характеру;
- формуванні знань про антропометричні, фізіологічні та психофізіологічні характеристики людини, що визначають її можливості та обмеження у трудовій діяльності;
- набутті навичок аналізу трудових процесів і взаємодії людини з технічними засобами та виробничим середовищем;
- опануванні принципів ергономічної організації та проєктування робочих місць, робочих зон, обладнання і систем управління;
- формуванні вмінь оцінювати фізичні, розумові та психоемоційні навантаження працівника і розробляти заходи щодо їх оптимізації;
- набутті здатності оцінювати вплив чинників виробничого середовища на працездатність, комфортність і безпеку людини;
- формуванні навичок виявлення причин людських помилок та застосування ергономічних заходів для їх попередження;
- набутті практичних навичок ергономічного проєктування та оцінювання робочих місць із урахуванням антропометричних і психофізіологічних характеристик людини;
- формуванні здатності застосовувати ергономічні принципи для забезпечення безпечних, комфортних та ефективних умов праці, зокрема під час виконання будівельних процесів.

Пререквізити дисципліни – «Фізика», «Теоретична механіка», «Основи охорони праці», «Опір матеріалів».

Постреквізити дисципліни – «Профілактика виробничого травматизму та профзахворювань», «Безпека експлуатації інженерних систем та потенційно-небезпечних технологій».

Компетентності (відповідно до освітньо-професійної програми 263.1.02.24 «Охорона праці»):

Інтегральна компетентність: ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та проблеми, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, під час практичної діяльності або у процесі навчання, яка передбачає застосування теорій та методів проведення моніторингу, запобігання виникненню аварій, надзвичайних ситуацій, нещасним випадкам (на виробництві) і професійним захворюванням, оцінювання їх можливих наслідків та їх ліквідування.

Загальні компетентності: ЗК 02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. **ЗК 07.** Навички міжособистісної взаємодії. **ЗК 08.** Здатність працювати як в команді, так і автономно.

Фахові компетентності спеціальності: ФК 07. Здатність обґрунтовано обирати засоби та системи захисту людини і довкілля від небезпек. **ФК 08.** Здатність до аналізу й оцінювання потенційної небезпеки об'єктів, технологічних процесів та виробничого устаткування для людини й навколишнього середовища. **ФК 16.** Здатність до організації безпечної експлуатації техніки, устаткування, спорядження у сфері професійної діяльності, створення безпечних і здорових умов праці. **ФК 23.** Здатність під час участі у проведенні експертизи проєктної документації будівельних об'єктів, в т.ч. при руйнуванні об'єктів та виникненні аварійних ситуацій виявляти порушення, які створюють загрозу життю і здоров'ю працівників або можуть привести до аварії.

Заплановані результати навчання (відповідно до освітньо-професійної програми 263.1.02.24 «Охорона праці»): ПРН 06. Пояснювати процеси впливу шкідливих і небезпечних чинників, що виникають у разі небезпечної події; застосовувати теорії захисту населення, території та навколишнього природного середовища від уражальних чинників джерел надзвичайних ситуацій, необхідні для здійснення професійної діяльності знання математичних та природничих наук. **ПРН 17.** Оцінювати технічні показники та визначати стан аварійно-рятувальної техніки, засобів зв'язку, устаткування та обладнання з урахуванням проблем щодо їх відновлення, відбудови та ліквідації наслідків бойових дій.

3. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб	с/р
Змістовий модуль 1. Людина в системі «людина – техніка – середовище».					
1. Становлення та розвиток ергономіки як науки.	8	2			6
2. Предмет, об'єкт і основні завдання ергономіки.	8	2		2	4
3. Методологічні основи та методи ергономічних досліджень.	8	2		2	4
4. Людина в системі «людина – техніка – середовище».	8	2		2	4
5. Антропометричні характеристики людини та їх урахування в ергономіці.	8	2		2	4
6. Аналізатори людини: структура, функції та ергономічне значення.	8	2	2		4
7. Психофізіологічні характеристики та функціональні стани людини.	8	2	2		4

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб	с/р
8. Трудова діяльність людини та її ергономічний аналіз.	9	2	4		3
Разом за змістовим модулем 1	**65**	**16**	**8**	**8**	**33**
Змістовий модуль 2. Ергономічне проєктування та забезпечення безпеки трудової діяльності.					
9. Робоче місце: ергономічні вимоги та принципи організації.	8	2	2		4
10. Робоча поза, фізичне навантаження та працездатність людини.	8	2	2		4
11. Розумове та психоемоційне навантаження. Людський фактор у трудовій діяльності.	10	2	4		4
12. Ергономічні вимоги до технічних засобів і систем управління.	8	2	2		4
13. Ергономічні характеристики та показники сучасної техніки.	8	2	2		4
14. Ергономіка виробничого середовища.	9	2	4		3
15. Людський фактор, помилки та ергономічне забезпечення безпеки праці.	10	2	4		4
16. Ергономічне забезпечення безпеки та ефективності будівельних процесів.	9	2	4		3
Разом за змістовим модулем 2	**70**	**16**	**24**		**30**
Змістовий модуль 3. Курсова робота «Ергономічне проєктування робочого місця оператора при виконанні роботи сидячи»					
1. Ергономічне проєктування та організація робочого місця оператора за дисплеєм.	5				5
2. Ергономічне проєктування та організація робочого місця оператора за пультом керування.	5				5
3. Графічне моделювання робочого місця оператора та визначення зон досяжності моторного поля.	5				5
Разом за змістовим модулем 3	**15**				**15**
Усього годин	**150**	**32**	**32**	**8**	**78**

4. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
1	підготовка до аудиторних занять	**18**
2	підготовка до контрольних заходів	**17**
3	виконання індивідуальних завдань	**-**
4	опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях:	**28**
	4.1. Біоритми людини та їх вплив на працездатність і безпеку трудової діяльності.	4
	4.2. Ризик-орієнтований підхід в ергономіці.	4
	4.3. Розумова працездатність та психофізіологічні механізми її забезпечення.	4

	4.4. Ергономічне конструювання та проєктування інтерфейсів.	4
	4.5. Монотонність трудової діяльності та адаптація людини до умов праці.	4
	4.6. Ергономічні вимоги до подання та візуалізації інформації.	4
	4.7. Надійність діяльності людини-оператора та сучасні технології в ергономіці.	4
5	виконання курсової роботи:	**15**
	5.1. Ергономічне проєктування та організація робочого місця оператора за дисплеєм.	5
	5.2. Ергономічне проєктування та організація робочого місця оператора за пультом керування.	5
	5.3. Графічне моделювання робочого місця оператора та визначення зон досяжності моторного поля.	5
	Разом	**78**

5. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Змістовий модуль 1. Людина в системі «людина – техніка – середовище».

№ п/п	Вид контролю	Кількість балів
1.	Відвідування лекцій	4
2.	Опрацювання матеріалу самостійної роботи	15
3.	Виконання та захист лабораторних робіт	24
4.	Виконання та захист практичних робіт	18
5.	Контрольна робота	39
	Разом:	**100**

Відвідування лекцій

Присутність студента на лекції оцінюється в – 0,5 бала.

Всього 8 лекцій.

Опрацювання матеріалу самостійної роботи

Опрацювання однієї теми оцінюється в – 5 балів.

Всього 3 теми.

а) у вигляді презентації, доповіді та обговорення (у презентації відображено глибоке розуміння та усвідомлення матеріалу, творчий підхід до поставлених задач; під час аналізу інтерпретації зроблені самостійні висновки, аргументація, висловлене власне ставлення до проблеми; презентація характеризується оригінальністю) – 5 балів;

б) у вигляді презентації, доповіді та обговорення (проєкт сфокусований на темі, але не висвітлює її; наявна певна організаційна структура, але вона не явна з показу; можуть бути фактичні помилки чи незрозумілості, але вони незначні) –4 балів;

г) доповідь без презентації –3 бали;

д) наявність опрацьованого матеріалу – 2 бали;

г) анотації опрацьованого матеріалу – 1 бал;

д) опрацьований матеріал здається випадковим, нашвидку зробленим чи незакінченим; наявні значні фактичні помилки, незрозумілості та нерозуміння теми–0 балів.

Виконання та захист лабораторних робіт

Всього 4 лабораторні роботи. Максимальна кількість балів за одну роботу – 6.

Критерії оцінки практичних знань поточного контролю

№ з/п	Вид критерію	Зміст критерію	Кількість балів за 1 змістовий модуль
1	Відвідування лабораторних занять	1 бал за відвідування студентом кожного лабораторного заняття	1
2	Якість виконання і захисту лабораторного завдання	Студентом обґрунтовано та в повному обсязі виконано лабораторне завдання. Під час його захисту продемонстровано високий рівень володіння методами та засобами виконання практичних завдань, здатність самостійно обґрунтовувати отримані результати та відповідати на запитання.	5
		Під час захисту лабораторного завдання студент продемонстрував належний рівень володіння методами та засобами виконання практичних завдань. Під час виконання та обґрунтування завдання допущено незначні помилки й неточності, які суттєво не впливають на якість його виконання.	4-3
		Лабораторне завдання виконано та захищено із суттєвими помилками. Студент потребує допоміжних запитань викладача для пояснення ходу виконання завдання та демонстрації достатнього рівня володіння методами і засобами розв’язання практичних задач.	2-1
		Лабораторне завдання виконано та захищено не в повному обсязі, із грубими помилками. Навіть за допомогою запитань викладача студент не зміг належним чином пояснити хід виконання завдання та продемонструвати достатній рівень володіння методами і засобами розв’язання практичних задач.	0
		Разом:	**0-6**

Виконання та захист практичних робіт

Всього 3 практичні роботи. Максимальна кількість балів за одну роботу – 6.

Критерії оцінки практичних знань поточного контролю

№ з/п	Вид критерію	Зміст критерію	Кількість балів за 1 змістовий модуль
1	Відвідування лабораторних занять	1 бал за відвідування студентом кожного лабораторного заняття	1
2	Якість виконання і захисту практичного завдання	Практичне завдання виконано в повному обсязі, правильно та обґрунтовано. Студент продемонстрував уміння самостійно засто-	5

		совувати теоретичні знання для розв'язання практичних задач, правильно виконав необхідні розрахунки, аргументовано пояснив отримані результати та сформулював обґрунтовані висновки.	
		Практичне завдання виконано та обґрунтовано в основному правильно. Студент продемонстрував належне вміння застосовувати теоретичні знання для розв'язання практичних задач. Під час виконання завдання допущено незначні помилки та неточності, які суттєво не впливають на правильність отриманих результатів і загальну якість роботи.	4-3
		Практичне завдання виконано із суттєвими помилками, що вплинули на правильність окремих результатів. Під час обговорення роботи студенту потрібні допоміжні запитання викладача для пояснення застосованих методів, обґрунтування отриманих результатів та підтвердження здатності використовувати набуті знання для розв'язання практичних задач.	2-1
		Практичне завдання виконано не в повному обсязі та з грубими помилками. Навіть за допомогою запитань викладача студент не зміг пояснити застосовані підходи, обґрунтувати отримані результати та продемонструвати достатній рівень практичних умінь для самостійного розв'язання відповідних задач	0
		Разом:	**0-6**

Контрольна робота

Контрольна робота містить 3 запитання, на які студент зобов'язаний дати відповіді у письмовій формі, максимальна кількість балів при вичерпаній відповіді на одне запитання – 13.

Кількість балів за якість відповіді на одне запитання установлюється:

13 балів – студент надав вичерпну та обґрунтовану відповідь на поставлене запитання, правильно навів необхідні формули, залежності, графіки, схеми та технологічні параметри, а також ґрунтовно пояснив їх зміст і практичне значення.

12–10 балів – студент надав повну відповідь на поставлене запитання, правильно навів необхідні формули, залежності, графіки, схеми та технологічні параметри, але пояснення до них є недостатньо ґрунтовними або неповними.

9–7 балів – студент надав загалом повну відповідь на поставлене запитання, але навів лише частину необхідних формул, залежностей, графіків, схем або технологічних параметрів. Пояснення до наведених матеріалів є недостатніми.

6–4 бали – студент розкрив основний зміст поставленого запитання, але у відповіді допущено помилки та неточності, які не змінюють її загального змісту. Студент зробив спробу навести необхідні формули, залежності, графіки, схеми та технологічні параметри,

однак не всі вони наведені правильно або в повному обсязі.

3–1 бал – студент лише частково розкрив зміст поставленого запитання. У відповіді допущено грубі помилки, що свідчать про недостатнє розуміння основних положень навчального матеріалу.

0 балів – студент не розкрив зміст поставленого запитання або надав неправильну відповідь, яка свідчить про відсутність розуміння основних положень навчального матеріалу.

Змістовий модуль 2. Ергономічне проєктування та забезпечення безпеки трудової діяльності.

№ п/п	Вид контролю	Кількість балів
1.	Відвідування лекцій	4
2.	Опрацювання матеріалу самостійної роботи	20
3.	Виконання та захист практичних робіт	48
4.	Контрольна робота	28
	Разом:	**100**

Відвідування лекцій

Присутність студента на лекції оцінюється в – 0,5 бала.

Всього 8 лекцій.

Опрацювання матеріалу самостійної роботи

Опрацювання однієї теми оцінюється в – 5 балів.

Всього 4 тем.

а) у вигляді презентації, доповіді та обговорення (у презентації відображено глибоке розуміння та усвідомлення матеріалу, творчий підхід до поставлених задач; під час аналізу інтерпретації зроблені самостійні висновки, аргументація, висловлене власне ставлення до проблеми; презентація характеризується оригінальністю) – 5 балів;

б) у вигляді презентації, доповіді та обговорення (проєкт сфокусований на темі, але не висвітлює її; наявна певна організаційна структура, але вона не явна з показу; можуть бути фактичні помилки чи незрозумілості, але вони незначні) –4 балів;

г) доповідь без презентації –3 бали;

д) наявність опрацьованого матеріалу – 2 бали;

г) анотації опрацьованого матеріалу – 1 бал;

д) опрацьований матеріал здається випадковим, нашвидку зробленим чи незакінченим; наявні значні фактичні помилки, незрозумілості та нерозуміння теми–0 балів.

Виконання та захист практичних робіт

Всього 8 практичних робіт. Максимальна кількість балів за одну роботу – 6.

Критерії оцінки практичних знань поточного контролю

№ з/п	Вид критерію	Зміст критерію	Кількість балів за 1 змістовий модуль
1	Відвідування лабораторних занять	1 бал за відвідування студентом кожного лабораторного заняття	1
2	Якість виконання і захисту практичного завдання	Практичне завдання виконано в повному обсязі, правильно та обґрунтова-	5

		но. Студент продемонстрував уміння самостійно застосовувати теоретичні знання для розв'язання практичних задач, правильно виконав необхідні розрахунки, аргументовано пояснив отримані результати та сформулював обґрунтовані висновки.	
		Практичне завдання виконано та обґрунтовано в основному правильно. Студент продемонстрував належне вміння застосовувати теоретичні знання для розв'язання практичних задач. Під час виконання завдання допущено незначні помилки та неточності, які суттєво не впливають на правильність отриманих результатів і загальну якість роботи.	4-3
		Практичне завдання виконано із суттєвими помилками, що вплинули на правильність окремих результатів. Під час обговорення роботи студенту потрібні допоміжні запитання викладача для пояснення застосованих методів, обґрунтування отриманих результатів та підтвердження здатності використовувати набуті знання для розв'язання практичних задач.	2-1
		Практичне завдання виконано не в повному обсязі та з грубими помилками. Навіть за допомогою запитань викладача студент не зміг пояснити застосовані підходи, обґрунтувати отримані результати та продемонструвати достатній рівень практичних умінь для самостійного розв'язання відповідних задач	0
		Разом:	**0-6**

Контрольна робота

Контрольна робота містить 2 запитання, на які студент зобов'язаний дати відповіді у письмовій формі, максимальна кількість балів при вичерпаній відповіді на одне запитання – 14.

Кількість балів за якість відповіді на одне запитання установлюється:

14 балів – студент надав вичерпну та обґрунтовану відповідь на поставлене запитання, правильно навів необхідні формули, залежності, графіки, схеми та технологічні параметри, а також ґрунтовно пояснив їх зміст і практичне значення.

13–11 балів – студент надав повну відповідь на поставлене запитання, правильно навів необхідні формули, залежності, графіки, схеми та технологічні параметри, але пояснення до них є недостатньо ґрунтовними або неповними.

10–8 балів – студент надав загалом повну відповідь на поставлене запитання, але

навів лише частину необхідних формул, залежностей, графіків, схем або технологічних параметрів. Пояснення до наведених матеріалів є недостатніми.

7–4 бали – студент розкрив основний зміст поставленого запитання, але у відповіді допущено помилки та неточності, які не змінюють її загального змісту. Студент зробив спробу навести необхідні формули, залежності, графіки, схеми та технологічні параметри, однак не всі вони наведені правильно або в повному обсязі.

3–1 бал – студент лише частково розкрив зміст поставленого запитання. У відповіді допущено грубі помилки, що свідчать про недостатнє розуміння основних положень навчального матеріалу.

0 балів – студент не розкрив зміст поставленого запитання або надав неправильну відповідь, яка свідчить про відсутність розуміння основних положень навчального матеріалу.

Змістовий модуль 3. Курсова робота «Організація робочого місця оператора за дисплеєм та пультом керування при виконанні роботи сидячи»

Критерії оцінювання курсової роботи

Максимальна оцінка за виконання курсової роботи – 100 балів.

Загальна оцінка роботи складається із:

оцінки за виконання роботи – 60 балів;

оцінки захисту роботи (максимальна кількість – 40 балів);

До захисту подається курсова робота, виконана в повному обсязі відповідно до завдання.

При оцінюванні захисту курсової роботи враховується наступне:

40–38 балів – курсова робота виконана в повному обсязі, її результати викладено чітко, логічно та послідовно, а оформлення відповідає встановленим вимогам. Студент демонструє глибоке розуміння теоретичних положень дисципліни, самостійно застосовує їх під час виконання роботи, уміє збирати та аналізувати необхідні дані, обґрунтовувати прийняті рішення, творчо осмислювати отримані результати та формулювати аргументовані висновки.;

37–26 балів – курсова робота виконана на належному рівні, результати викладено послідовно та логічно, а студент демонструє достатньо стійкі й системні знання з дисципліни. Під час виконання та оформлення роботи допущено незначні похибки й неточності у вирішенні окремих завдань, обґрунтуванні результатів або їх викладенні, які суттєво не впливають на загальну якість курсової роботи;

25–13 балів – курсова робота виконана, але містить помилки та неточності, що вплинули на правильність окремих результатів і якість виконання завдань. Студент демонструє недостатньо чітке розуміння теоретичних положень дисципліни, відчуває труднощі під час обґрунтування прийнятих рішень, пояснення отриманих результатів та застосування теоретичних знань під час виконання курсової роботи;

12–1 бал – курсова робота виконана, але має суттєві недоліки. Пояснення студента є непереконливими та неповними, допущено серйозні помилки у виконанні завдань, їх теоретичному обґрунтуванні та практичній реалізації. Матеріал викладено непослідовно й недостатньо логічно, а студент не демонструє належного розуміння основних положень дисципліни та не може достатньо обґрунтувати отримані результати;

0 балів – студент не надав відповіді на теоретичне питання та не виконав практичне завдання. Курсова робота містить грубі помилки та суттєві недоліки, які не дають змоги позитивно її оцінити. Робота потребує доопрацювання та повторного виконання.

Підсумкова оцінка з дисципліни визначається як середньоарифметична змістового модуля 1 та змістового модуля 2.

6. ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика курсу ґрунтується на взаємній відповідальності викладача і студента, прозорості оцінювання, належному інформуванні та дотриманні принципів академічної доброчесності.

Під час організації освітнього процесу студенти та викладачі керуються чинною нормативною базою Академії.

Навчальна дисципліна передбачає індивідуальну та групову роботу, співпрацю в колективі. Освітнє середовище має бути дружнім, творчим і відкритим до конструктивної критики.

Передбачається систематичне відвідування студентами аудиторних занять, за винятком випадків відсутності з поважних причин. Усі завдання, передбачені програмою дисципліни, мають бути виконані у встановлені терміни.

У разі відсутності з поважних причин студент виконує пропущені завдання та презентує результати під час консультацій викладача.

Порядок відпрацювання пропущених занять: пропущена лекція відпрацьовується шляхом усного опитування за підготовленим рефератом на відповідну тему. Під час оцінювання враховується причина відсутності: за наявності поважної причини застосовується коефіцієнт 1,0, за відсутності поважної причини - 0,5.

Дотримання академічної доброчесності є обов'язковим для кожного студента.

У своїй діяльності студенти Академії керуються Кодексом академічної доброчесності Придніпровської державної академії будівництва та архітектури (2023 р.), який визначає загальні моральні принципи та правила етичної поведінки.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

самостійне виконання всіх видів робіт, завдань і форм контролю, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

обов'язкове посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень та відомостей інших авторів;

надання достовірної інформації про результати власної наукової та творчої діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Студенти також зобов'язані дотримуватися Положення щодо запобігання та виявлення академічного плагіату у Придніпровській державній академії будівництва та архітектури.

Жодні форми порушення академічної доброчесності не допускаються.

У разі виникнення сумнівів щодо того, чи можуть певні дії або бездіяльність порушувати положення Кодексу академічної доброчесності Академії, студент має право звернутися за консультацією до Комісії з питань академічної доброчесності.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Бєліков А. С., Шаломов В. А., Кульбач А. А. та ін. Ергономіка в будівництві : підручник. Дніпро : Журфонд, 2022. 219 с.

2. Бєліков А. С., Шаломов В. А., Андронов В. А. та ін. Судова інженерно-технічна експертиза з безпеки життєдіяльності та охорони праці з урахуванням ергономічних складових : монографія. Дніпро : Журфонд, 2023. 164 с.

3. Сердюк С. М. Ергономічні питання проектування людино-машинних систем : навчальний посібник. Запоріжжя : ЗНТУ, 2014. 334 с.

4. Іваськевич І. О. Ергономіка. Тернопіль, 2002. 168 с.

Допоміжна

1. ДСТУ 7950:2015. Дизайн і ергономіка. Робоче місце під час виконання робіт стоячи. Загальні ергономічні вимоги.

2. ДСТУ 8604:2015. Дизайн і ергономіка. Робоче місце для виконання робіт у положенні сидячи. Загальні ергономічні вимоги.

3. ДСТУ Б А.2.4-16:2008. СПДБ. Автоматизація технологічних процесів. Зображення умовних приладів і засобів автоматизації в схемах. Київ : Держспоживстандарт України, 2008. 12 с.

4. ДСТУ EN ISO 7010:2019. Графічні символи. Кольори та знаки безпеки. Зареєстровані знаки безпеки (EN ISO 7010:2012; A1:2014; A2:2014; A3:2014; A4:2014; A5:2015; A6:2016; A7:2017, IDT; ISO 7010:2011; Amd 1:2012; Amd 2:2012; Amd 3:2012; Amd 4:2013; Amd 5:2014; Amd 6:2014; Amd 7:2016, IDT). Чинний від 2019-07-01.

5. Основи практичної психології : підручник для студентів вищих закладів освіти / В. Панок, Т. Титаренко та ін. Київ : Либідь, 2006. 536 с.

6. Методичні вказівки до виконання лабораторних робіт з дисципліни «Ергономіка» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 263 «Цивільна безпека» денної та заочної форм навчання / уклад. В. А. Шаломов, А. С. Бєліков. Дніпро : ПДАБА, 2023. 33 с.

7. Методичні вказівки до виконання курсової роботи з дисципліни «Ергономіка» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 263 «Цивільна безпека» денної та заочної форм навчання / уклад. В. А. Шаломов, А. С. Бєліков. Дніпро : ПДАБА, 2023. 21 с.

8. ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. www.nbuv.gov.ua.

2. Втома (фізіологія). Матеріал з Вікіпедії - вільної енциклопедії. [Электронный ресурс]. / - Режим доступу: http://uk.wikipedia.org/wiki/Втома_(фізіологія)

3. Віртуальний читальний зал ПДАБА / Кафедри / Кафедра Охорони праці, цивільної та екологічної безпеки / Ергономіка; Ергономіка робочих місць. – Режим доступу: http://surl.li/ftmqhn.

Розробник _____ (підпис) Володимир ШАЛОМОВ

Розробник _____ (підпис) Анна МАХІНЬКО

Гарант освітньої програми _____ (підпис) Володимир ШАЛОМОВ

Силабус затверджено на засіданні кафедри
охорони праці, цивільної та екологічної безпеки
(назва кафедри)
Протокол від «31» 08 2026 року № 1

Завідувач кафедри _____ (підпис) Анатолій БЄЛІКОВ